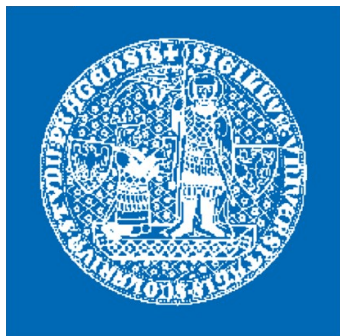

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

STŘEDISKO VZDĚLÁVACÍ POLITIKY

Malátova 17, 150 00 Praha 5

Tel.: +420 221 900 513

e-mail: koucky@urs.pedf.cuni.cz

Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2006

Jan Koucký a Martin Zelenka

SVP PF UK, Praha říjen 2006

Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2006

Obsah:

Úvodem	3
1. Kolik je u nás vysokoškoláků?	4
2. Postavení vysokoškoláků na pracovním trhu	6
3. Hodnocení vzdělání a zaměstnání absolventy vysokých škol	12
4. Nezaměstnanost absolventů vysokých škol a fakult v ČR	15

SVP, říjen 2006

Úvodem

Středisko vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (SVP) předkládá 1. výroční zprávu s názvem „Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2006“. Zpráva vznikla v rámci projektu „Studie zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol“ řešeného v letech 2005-2007, financovaného z technické pomoci ESF¹ a podporovaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Předpokládáme, že zpráva bude počínaje rokem 2006 zveřejňována každoročně vždy na začátku října, tedy v době zahajování akademického roku na vysokých školách.

Letošní zpráva obsahuje ve třech prvních kapitolách srovnání situace v České republice s dalšími rozvinutými zeměmi světa (především členskými státy EU) a předpoklady dalšího vývoje. Srovnání se v 1. kapitole týká počtu absolventů vysokých škol a jejich podílu na trhu práce. Ve 2. kapitole se zaměřuje na postavení vysokoškoláků na pracovním trhu z hlediska jejich zaměstnatelnosti, kvalifikovanosti práce a výše pracovních odměn (mezd a platů). Ve 3. kapitole si všímá mezinárodního srovnání názorů a hodnocení samotných absolventů, a to jejich vysokoškolského studia a pracovní kariéry.

Po třech komparativních analýzách následuje poslední 4. kapitola, ve které jsou vysvětleny, interpretovány a v příložené tabulce zveřejněny údaje o zaměstnatelnosti absolventů jednotlivých veřejných i soukromých vysokých škol a fakult v České republice.

Smyslem zveřejnění zprávy je, aby se stala podkladem pro:

- vysokoškolskou politiku státu: možnosti využít uváděné údaje projednává SVP s MŠMT již od začátku roku 2004 a ministerstvo školství se k nim přihlásilo ve svém dlouhodobém záměru z roku 2005;
- rektoráty i děkanáty vysokých škol a fakult při rozhodování o jejich dalším vývoji: rovněž s vysokými školami mohlo SVP celý projekt v posledních dvou letech projednávat; na konci června 2006 byla vysokým školám rozeslána předběžná verze webové aplikace;
- vysokoškolské studenty v rozhodování o jejich další orientaci a uchazeče o studium při výběru vysoké školy a fakulty, na kterou se chtějí hlásit: rozhodování uchazečů o studium pochopitelně ovlivňuje mnoho různých kritérií, ale zaměstnatelnost absolventů by se měla stát jedním z nich.

Proto také Středisko vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy zveřejňuje na své webové stránce další důležité podklady a informace. Vedle úplného znění této zprávy http://svp.pedf.cuni.cz/uploads/media/nezamestnani_vysokoskolaci.pdf je to především webová aplikace, na které si zájemci mohou vyhledat další údaje o zaměstnatelnosti absolventů jednotlivých škol a fakult v ČR <http://svp.pedf.cuni.cz/app/index.php>. Webová stránka obsahuje i řadu jiných textů k projednávanému tématu <http://svp.pedf.cuni.cz/index.php?id=1>.

Na přelomu roku 2006/2007 na základě nových dat a šetření zveřejní Středisko vzdělávací politiky PedF UK aktuální poznatky a konkrétní doporučení pro uchazeče o vysokoškolské studium v roce 2007.

Jan Koucký

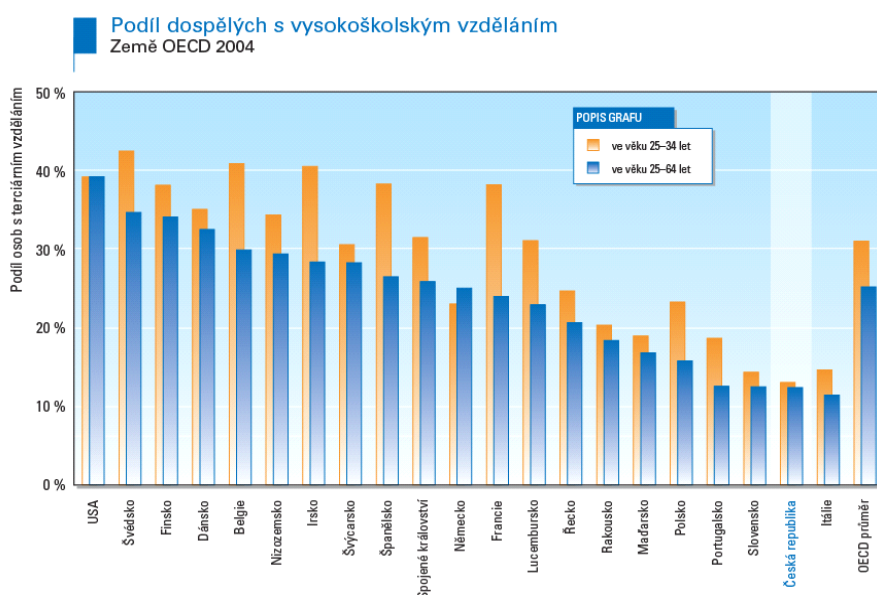
¹ Opatření 5.2 Technické pomoci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů registrační číslo: CZ.04.1.03/5.2.001/0033

1. Kolik je u nás vysokoškoláků?

Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním představuje významný faktor fungování každé vyspělé a moderní společnosti a její ekonomiky. Spoluvytváří její celkovou (ekonomickou, technologickou, sociální, kulturní, ...) úroveň, charakterizuje stupeň rozvoje vědomostí a znalostí, má úzkou vazbu k produktivitě práce, technologické vyspělosti a inovační dynamice. Podobné výroky se stále častěji objevují v politických projevech i v odborných přednáškách po celém světě. Má to však svá mnohá ale a objevují se rovněž skeptičtější hlasy.

Zastoupení vysokoškoláků je totiž pouze jedním z mnoha takových důležitých faktorů, takže můžeme poměrně snadno najít země, které nemají vysokoškoláků příliš mnoho a přesto si v mezinárodních srovnáních vedou poměrně dobře (v Evropě je to například Lucembursko nebo Rakousko), stejně tak jako země, které mají vysokoškoláků naopak hodně a přesto jejich celková úroveň nepatří k nejvyšším (například Španělsko nebo Pobaltské státy). S tím pochopitelně souvisí i otázka, koho vlastně v které zemi počítají mezi vysokoškoláky, což se velice různí a poněkud zpochybňuje uváděné mezinárodní statistiky. Při srovnávání se také proto většinou mluví o terciárním vzdělávání, které zahrnuje nejen tradiční univerzity a vysoké školy, ale například také vyšší odborné školy a různé další nevysokoškolské instituce, které vznikaly v posledních desetiletích ve všech vyspělých zemích.

Podíl vysokoškoláků má však také zcela bezprostřední vztah ke skladbě pracovních míst, která jsou na trhu práce v každé zemi k dispozici. Pokud je absolventů vysokých škol méně než odpovídajících pracovních míst a poptávka po nich tedy převyšuje nabídku, mohou si snáze vybírat práci podle svých představ, což se mimo jiné projevuje v jejich vyšších platech a v zajímavější a kvalifikovanější práci. Je-li však vysokoškoláků příliš mnoho, častěji se potýkají s problémy sehnat vůbec nějaké zaměstnání anebo musí brát zavděk i prací, o které během studia určitě nesnili. I v tomto případě však musíme dát v mezinárodních srovnáních pozor. Mezi zeměmi se liší nejen pojetí toho, kdo je vlastně vysokoškolák, ale i toho, jaká práce tomuto vzdělání odpovídá. A tak například v Belgii nebo ve Španělsku najdeme spokojené absolventy na místech, o které by naši nebo rakouští vysokoškoláci určitě nestáli.

Přesto je třeba konstatovat, že počty vysokoškoláků zůstávají v České republice oproti jiným rozvinutým zemím zatím stále nízké. A to navzdory rozmachu, který u nás vysoké školství v posledních 15 letech zaznamenalo. Poslední údaje OECD říkají, že v populaci ve věku 25-64 let mělo v roce 2004 v České republice pouze přes 12% osob terciární vzdělání, avšak v průměru zemí EU to je bezmála dvojnásobek. Lépe na tom nejsme ani při srovnání zemí podle podílu vysokoškoláků ve věku 25-34 let. I v této mladší věkové skupině je na tom Česká republika mizerně.

Čím to je, že se ve statistikách zatím neprojevuje všeobecně vnímané zvyšování počtu míst na českých vysokých školách? Mezi růstem počtu nově přijatých a zvyšováním počtu absolventů totiž vzniká několik let zpoždění a další roky uplynou, než se zaplní celá desetiletá věková skupina (25-34 let). Situace se však začíná rychle měnit.

Již několik posledních let patří totiž Česká republika k zemím, kde počet absolventů s terciárním vzděláním roste nejrychleji. Mezi roky 2002 a 2004 se zvýšil zhruba o třetinu; k obdobnému nárůstu došlo mezi zeměmi EU jen v Itálii a v Estonsku. Dnes již čerství absolventi vysokých a vyšších odborných škol tvoří dokonce přes čtvrtinu příslušné věkové skupiny.

Navíc se uvedený růst v následujících letech ještě zrychlí. Zatímco ještě v roce 2001 se na vysoké školy v ČR nově zapsalo necelých 40 tisíc uchazečů (a do celého terciárního vzdělávání, tedy včetně vyšších odborných škol, přes 50 tisíc), v roce 2005 to bylo již 60 tisíc (a přes 72 tisíc do celého terciéru). Silný růst počtu přijímaných nadále pokračuje a to i přes snižující se velikost populačních ročníků, které se na vysoké a vyšší odborné školy hlásí. Vývoj se tím ještě urychlí. Podíl absolventů v příslušné věkové skupině se již do roku 2010 zvýší na téměř 45% a během dalších pěti let již dokonce překročí polovinu věkové kohorty.

Nárůst počtu absolventů ovšem změní okolnosti jejich přechodu ze vzdělávání do zaměstnání. Jak se to projeví v uplatnění absolventů na pracovním trhu? Stane se z dnešního nedostatku zítra nadbytek? Co mohou od budoucnosti očekávat mladí lidé, kteří se dnes rozhodují, že po maturitě půjdou dále studovat?

2. Postavení vysokoškoláků na pracovním trhu

Vysokoškolské vzdělání přináší jeho absolventům řadu výhod. Prakticky ve všech vyspělých zemích nacházejí vysokoškoláci – oproti méně vzdělaným lidem - snadněji zaměstnání (jsou méně ohroženi nezaměstnaností), mohou si vybírat z mnohem širší nabídky práce a jejich práce je zpravidla kvalifikovanější i zajímavější a v neposlední řadě za ni získávají vyšší odměnu. A právě prostřednictvím uvedených tří ukazatelů – míry jejich zaměstnatelnosti, kvalifikační náročnosti jejich práce a velikosti jejich odměny - je možné porovnávat a hodnotit postavení vysokoškoláků na pracovním trhu v národním i mezinárodním měřítku.

Hovoří-li se však o postavení vysokoškoláků, neznamená to, že se vztahuje na každého jednotlivce, ale pouze na průměr celé vzdělanostní skupiny, od něhož mohou existovat různé ne nepodstatné odchylky. Postavení vysokoškoláků na pracovním trhu je navíc ovlivněno řadou dalších faktorů, takže dosažené výhody se například snižují se stupněm rozvoje vysokého školství (terciárního vzdělání) a z toho vyplývajícím růstem podílu vysokoškoláků v dospělé populaci.

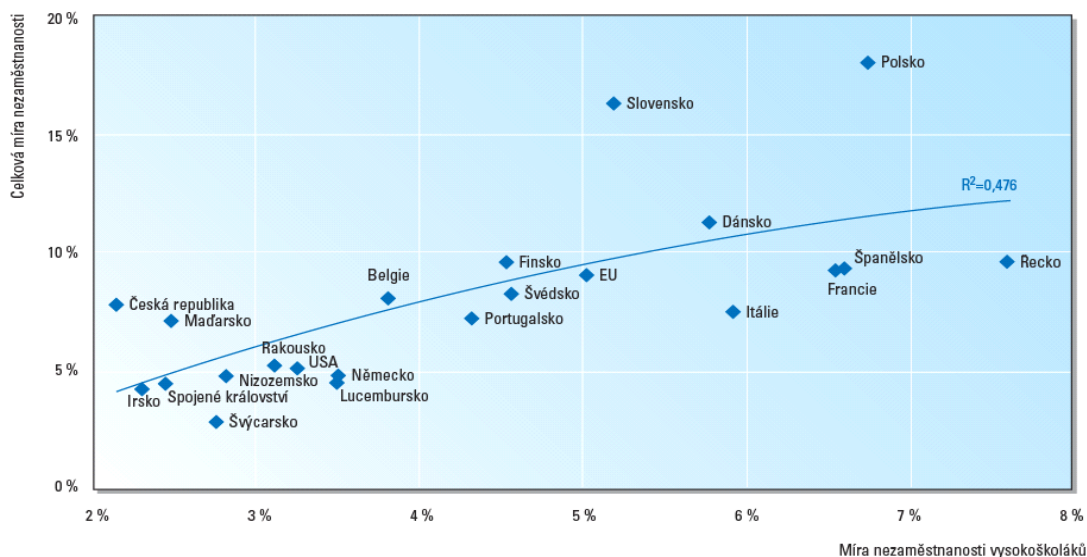
Zaměstnatelnost / míra nezaměstnanosti

Zaměstnatelnost vysokoškoláků (měřená mírou nezaměstnanosti vysokoškoláků vztaženou k celkové míře nezaměstnanosti) je v každé zemi do značné míry ovlivněna především celkovou situací ekonomiky a pracovního trhu. Přitom míra nezaměstnanosti vysokoškoláků je v rozvinutých zemích světa oproti celkové míře nezaměstnanosti v průměru zhruba poloviční. Pokud je však odstraněn vliv celkové situace v ekonomice a na trhu práce v dané zemi na míru nezaměstnanosti vysokoškoláků, je možné analyzovat relativní zaměstnatelnost vysokoškoláků bez ohledu na specifickou situaci v jednotlivých zemích.

Ukazuje se, že nejlépe (skutečná míra nezaměstnanosti je nižší než očekávaná) jsou na tom v posledních letech absolventi vysokých škol v Polsku, na Slovensku, v České republice a v Maďarsku. Jde zřetelně o země s některými obdobnými vývojovými znaky: dynamický společenský a sociální rozvoj umocněný vstupem do EU, doprovázený sice relativně kvalifikovanou pracovní silou na střední úrovni, ale s nízkým podílem vysokoškoláků, po nichž proto na trhu práce roste poptávka. Zároveň je ovšem třeba upozornit na odlišnosti mezi Českou republikou a Maďarskem na straně jedné a Slovenskem a zvláště Polskem na straně druhé. Zatímco například v České republice se celková nezaměstnanost pohybuje mezi 7%-9% a nezaměstnanost vysokoškoláků je skutečně velice nízká kolem 2%-3%, v Polsku se celková nezaměstnanost blíží téměř 20% a nezaměstnanost vysokoškoláků kolem 7%. Přestože je tedy v obou zemích zaměstnatelnost a proto i výhoda vysokoškoláků oproti celé populaci zhruba trojnásobná, rozdíly v jejich hladině jsou více než zřetelné.

Naopak relativně nejhůře (skutečná míra nezaměstnanosti je vyšší než očekávaná) jsou na tom se zaměstnatelností na pracovních trzích svých zemí vysokoškoláci na jihu Evropy - v Řecku, Itálii, Francii a ve Španělsku. Celková míra nezaměstnanosti je sice srovnatelná s námi a nepřesahuje 10%, ale míra nezaměstnanosti vysokoškoláků je trojnásobná a pohybuje se mezi 6%-8%, tedy jen mírně pod celkovou mírou nezaměstnanosti. Výhoda vysokoškoláků v úrovni zaměstnatelnosti je tedy podstatně nižší. Obdobné úvahy je možné vést i o zemích jako je Lucembursko, Německo nebo zvláště Švýcarsko, kde jsou míry nezaměstnanosti všech osob na pracovním trhu a vysokoškoláků také téměř vyrovnané. Ovšem vzhledem k tomu, že míra nezaměstnanosti vysokoškoláků například ve Švýcarsku nepřesahuje ani 3%, není jejich zanedbatelná výhoda v zaměstnatelnosti oproti celé populaci natolik alarmující.

Celková a vysokoškolská míra nezaměstnanosti
Země EU a OECD 2004–2005

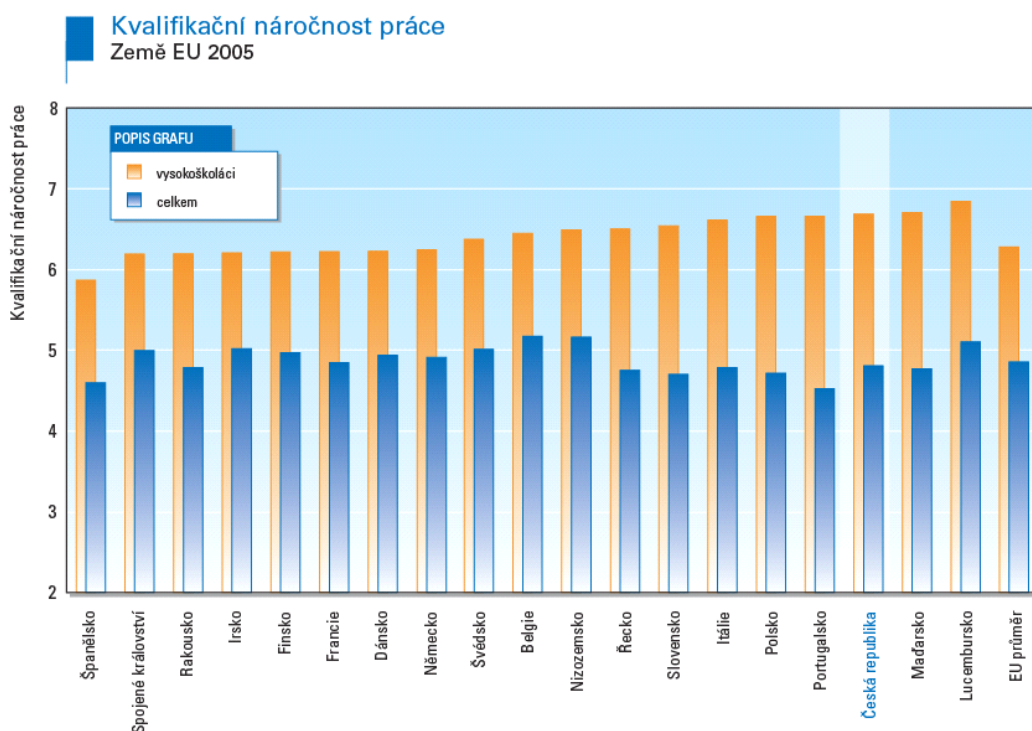
Mladí absolventi vysokých škol (do 30 let) jsou na tom ovšem o něco hůře než vysokoškoláci vůbec, neboť vstupují nově na pracovní trh a nemají žádné zkušenosti ani pracovní historii a většinou jen zprostředkované kontakty. Jejich míra nezaměstnanosti je proto vyšší než u všech vysokoškoláků a pohybuje se často na stejné úrovni, jako celková nezaměstnanost (lépe jsou na tom téměř ve všech zemích ti absolventi, kteří u svých zaměstnavatelů pracovali již během studia). Ještě zřetelněji proto vyplynou rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. U nás se míra nezaměstnanosti vysokoškoláků ve věku do 30 let pohybuje kolem 5% a ještě nižší je například v Irsku, Finsku nebo v Nizozemsku. Avšak například v Itálii, Řecku nebo ve Španělsku je nezaměstnaný každý pátý nebo každý šestý absolvent do 30 let. Vzhledem k celkově nepříznivé situaci na pracovním trhu to však platí i pro absolventy vysokých škol v Polsku.

Kvalifikační náročnost práce

Nejde však jen o to, zda si vysokoškoláci najdou nějakou práci, ale také o jak kvalifikovanou práci se jedná. Kvalifikovanost práce vyjadřuje nároky, které jsou na každé pracovní místo kladeny z hlediska požadavků na vzdělání, odbornou kvalifikaci, složitost a odpovědnost práce². Pro to, jak kvalifikovanou práci vysokoškoláci získávají a vykonávají, je nepochybně podstatné, jaká povolání jsou vlastně na pracovním trhu k dispozici a kolik vysokoškoláků se o ně uchází. V průměru nejvíce kvalifikovanou práci vykonávají vysokoškoláci v Maďarsku, České republice, Polsku, Portugalsku, Itálii a na Slovensku. Je to do značné míry dáno právě tím, že jich je v těchto zemích nejméně. Proto je například u nás řada vysoce kvalifikovaných povolání³, jako jsou právníci, lékaři, vysokoškolské pedagogové nebo odborníci v oblasti výpočetní techniky, obsazena absolventy vysokých škol přinejmenším na stejně vysoké úrovni jako v mnoha zemích, které přitom mají vysokoškoláků podstatně více.

² Kvalifikační náročnost práce se pro jednotlivá povolání pohybuje v rozmezí od 1 do 9, přičemž čím je práce v daném povolání kvalifikovanější, tím vyšší je její hodnota.

³ Je třeba upozornit, že u uváděných povolání nejde o čistou a úzce vymezenou profesi, ale o skupinu příbuzných profesí vymezenou dle mezinárodní klasifikace povolání. Takže například v případě lékařů se jedná o skupinu Vědci a odborníci v lékařských a biologických oborech ve které je také zhruba 89% lékařů, jak tomu většina lidí v hovorovém jazyku rozumí.

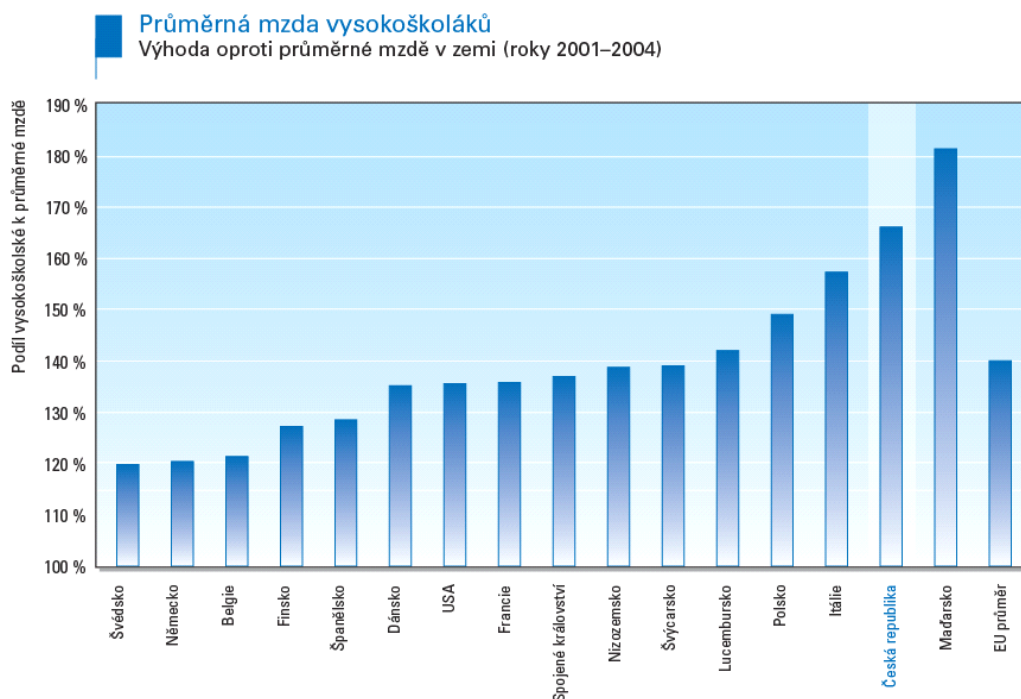

Na druhé straně v zemích s vysokým podílem vysokoškoláků nastupují absolventi poměrně často na pracovní místa s nižšími kvalifikačními nároky (v Evropě to platí především o Španělsku). Vysokoškolské vzdělání tam totiž přestalo být postačující podmínkou pro dobré uplatnění na trhu práce a možnosti výběru povolání se absolventům podstatně snížily. V některých u nás tradičně středoškolských povoláních (jako jsou odborní administrativní pracovníci nebo zdravotní sestry) pracují například v Dánsku, Španělsku, Francii, Švédsku nebo ve Spojeném království převážně absolventi vysokých nebo vyšších odborných škol. Vysokoškoláci ve starých zemích EU tvoří dokonce více než 20% pracovníků ve skupině povolání kancelářských pracovníků, sekretářek a nižších úředníků, zatímco v České republice je jich mezi nimi stále ještě minimum.

Kvalifikační náročnost práce absolventů vysokých škol ovšem záleží také na způsobech a pravidlech, podle nichž jsou pracovní místa v každé zemi obsazována. Nikde totiž neplatí, že nejkvalifikovanější práci zastávají výhradně lidé s nejvyšším vzděláním. Může se dokonce stát, že i když je velká část kvalifikované práce vykonávána osobami s nižším vzděláním, absolventi vysokých škol mají jen velmi malou možnost je nahradit a musí čekat, až se taková pracovní místa uvolní (například díky odchodu do důchodu). Při obsazování pracovních míst totiž nehraje dosažené vzdělání významnější roli a profesní mobilita se řídí jinými pravidly.

Odměna za práci

Předpokládaným důsledkem lepší zaměstnatelnosti vysokoškoláků a vyšších kvalifikačních nároků jimi vykonávané práce je i jejich vyšší odměna za práci (plat či mzda nebo jiný druh pracovního příjmu vysokoškolsky vzdělaných osob). Průměrná mzda osob s vysokoškolským nebo vyšším odborným vzděláním v ČR přesáhla v roce 2005 již 36 tisíc korun a byla tak o 64% vyšší než průměrná mzda. Mzda mladých absolventů do 30 let věku přesáhla 25 tisíc korun, což představuje 15% nad celkovým celostátním průměrem. Přestože mzdy vysokoškoláků přesahují průměr ve všech rozvinutých zemích, jejich situace většinou není tak výhodná jako u nás. Opět totiž obecně platí, že mzdové zvýhodnění vysokoškoláků je nejvyšší v zemích, kde je vysokoškoláků nejméně, a naopak.

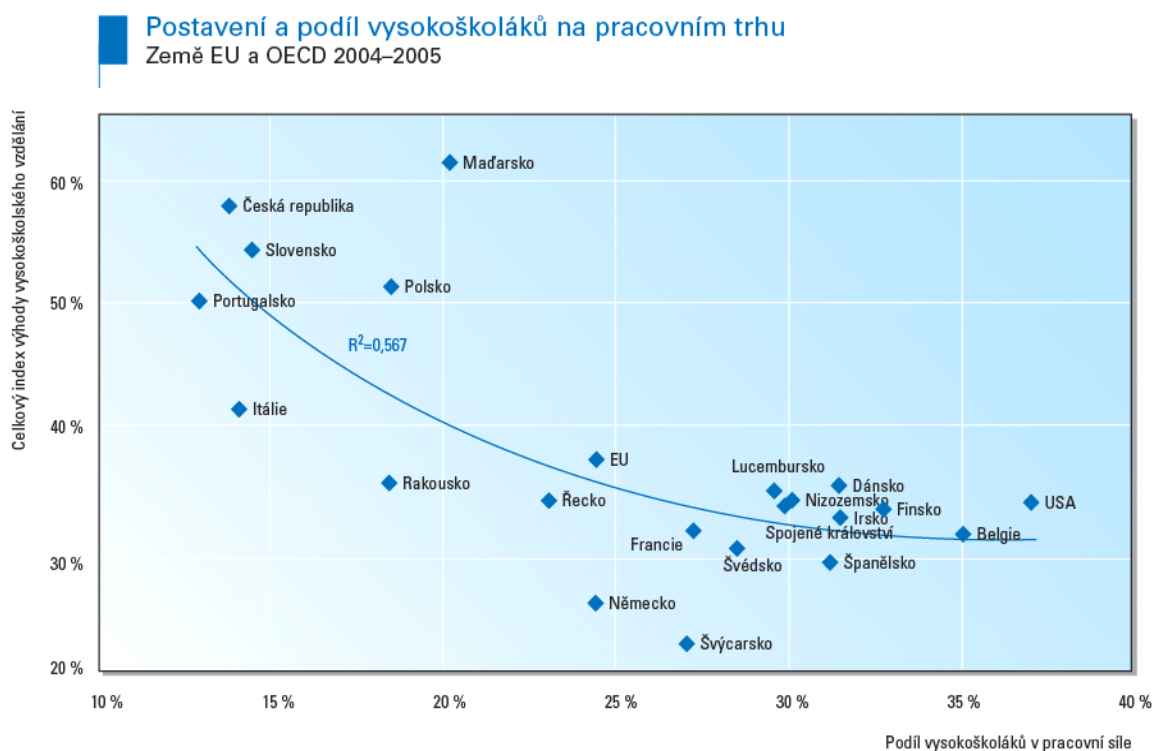
Nejnižší ekonomickou výhodu ze srovnávaných zemí poskytuje vysokoškolské vzdělání lidem ve Švédsku, kde jsou navíc hrubé mzdy, z nichž se při komparacích vychází, velice progresivně zdaněny, což dále snižuje skutečný čistý příjem těchto příjmových skupin. Rozpětí hrubých mezd podle vzdělání v roce 2005⁴ je ve Švédsku podstatně užší než v České republice a podobá se mnohem více situaci, která u nás panovala za socialismu před rokem 1990. Ve Švédsku také již řadu let otevřeně hovoří o tom, že mladým Švédům chybí ekonomická motivace k vysokoškolskému studiu a na vysokou chodí proto, že se to ve většině rodin stalo přirozenou součástí jejich životního stylu, protože vzdělání vede k zajímavé a různorodé práci a z dalších spíše mimoekonomických důvodů.

Průměrné hrubé měsíční mzdy podle vzdělání v roce 2005	Česká republika		Švédsko	
	Průměrná mzda v Kč	Vztah k průměru	Průměrná mzda v SK	Vztah k průměru
Základní a nedokončené	14815	67%	21159	87%
Střední bez maturity	17666	79%	22124	91%
Střední s maturitou	22625	102%	22272	92%
Vyšší odborné a bakalářské	25591	115%	25912	107%
Magisterské a doktorské	38098	171%	30627	126%

⁴ Pět kategorií dosaženého vzdělání dospělé populace v roce 2005, uvedené v následující tabulce, jsou v České republice a ve Švédsku zcela srovnatelné.

Souhrnný index postavení vysokoškoláků na pracovním trhu

Shrnutí poznatků o postavení vysokoškoláků na pracovním trhu ukazuje, že v průměru všech sledovaných rozvinutých zemí jsou v současnosti vysokoškoláci oproti celé populaci o 44% méně ohroženi nezaměstnaností, vykonávají o 29% kvalifikovanější práci a mají o 40% vyšší mzdy. Souhrnný index postavení vysokoškoláků v zemích EU je v rámci celé populace na pracovním trhu zvýhodňuje o 37%. V České republice jsou však v roce 2005 vysokoškoláci ohroženi nezaměstnaností o 72% méně než celá populace, vykonávají o 39% kvalifikovanější práci a mají o 66% vyšší mzdy. A jejich souhrnný index postavení na pracovním trhu převyšuje o 58% běžnou populaci.

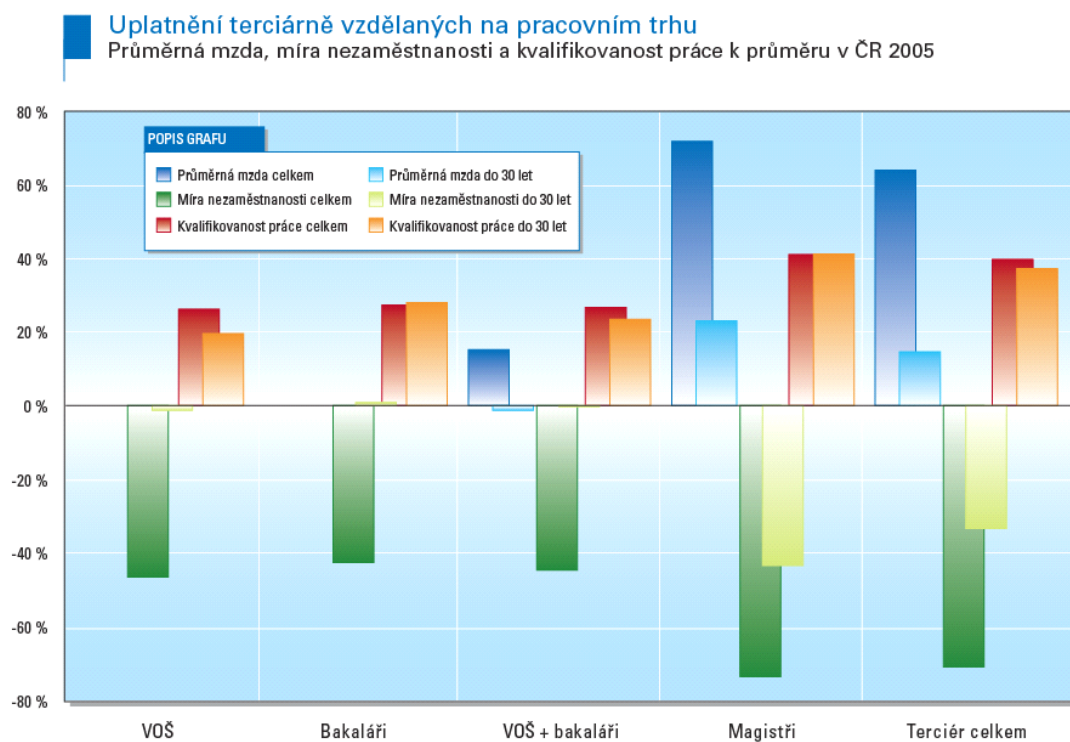

Díky tomu mohou dnes v jiných zemích českým absolventům závidět: zažívají totiž zlatou éru a těší se výhodám, které jsou již v západní Evropě ojedinělé. Dostali se na vrchol, ale vzhledem k růstu počtu nových vysokoškoláků se blíží změny a příští absolventi musí začít myslet na cestu dolů. Jejich dnešní mimořádné postavení je totiž v rozhodující míře způsobeno tím, že vysokoškoláků je u nás stále ještě nedostatek, podobně jako například na Slovensku, v Maďarsku nebo v Polsku. Analýza vztahu mezi postavením vysokoškoláků a jejich počtem na pracovním trhu však dokládá, že růst jejich podílu z dnešních 12% na zhruba dvojnásobek povede zároveň k relativnímu snížení jejich dnešních výhod přibližně o třetinu. A pro čerstvé absolventy začne být přechod ze školy do práce stále komplikovanější.

Postavení absolventů různých stupňů terciárního vzdělávání

Výhody, které z terciárního vzdělání plynou, se samozřejmě zvyšují se stupněm dosaženého diplomu (vyšší odborná škola – bakalář – magistr – doktor). Výhody pochopitelně mají již absolventi vyšších odborných škol a bakaláři, ale podstatně lépe jsou na tom lidé s alespoň magisterskou úrovní vysokoškolského titulu. Důležitou roli hraje samozřejmě také věk. Mladí absolventi vysokých a vyšších odborných škol čelí vyšší nezaměstnanosti a když pracují, pak mají v průměru nižší mzdy než

jejich starší kolegové. Neznamená to však, že by zastávali méně kvalifikovanou práci. Naopak, absolventi vysokých škol do 30 let vykonávají v průměru práci dokonce o něco kvalifikovanější, než starší lidé se stejným stupněm vzdělání. Jde přitom pouze o specifikum vysokoškolského vzdělávání. Mladí absolventi středních a vyšších odborných škol totiž vykonávají v průměru méně kvalifikovanou práci než jejich zkušenější kolegové.

3. Hodnocení vzdělání a zaměstnání absolventy vysokých škol

V roce 1998/1999 proběhl ve dvanácti evropských zemích (a v Japonsku) pod označením CHEERS⁵ výzkum uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu zhruba pět let po získání vysokoškolského diplomu. Ještě rozsáhlejší evropský výzkum (opět za účasti Japonska) proběhl pod názvem REFLEX⁶ znovu v roce 2005/2006. Vzhledem k tomu, že se Česká republika zúčastnila obou těchto výzkumů, je možné ve vývoji za posledních 8 let i v mezinárodním srovnání analyzovat důležité údaje a trendy o tom, jak svoji pracovní dráhu a současné postavení na pracovním trhu a zpětně i své vysokoškolské vzdělání hodnotí samotní absolventi⁷.

V evropských zemích dochází v průběhu posledního desetiletí ke změnám ve funkcích a roli vysokého školství ve společnosti a v ekonomice, které se zřetelně odrážejí i ve změnách v hodnocení přínosu vysokoškolského vzdělání z pohledu jeho absolventů. Rostoucí dynamika, rozmanitost a proměnlivost pracovních trhů nutně vedla k postupnému oslabování přímočarých cest vedoucích ze vzdělávání do zaměstnání. Důsledky rozšiřujícího se přístupu k vysokoškolskému vzdělání, doprovázené zvyšující se nejistotou dalšího uplatnění absolventů, přivedly i vysoké školy k rozvolnění a diverzifikaci programů studia. Ty jsou stále méně vázány na konkrétní povolání a naopak posilují rozvoj přenositelných kompetencí, které je možné uplatnit v různých podmínkách a profesních pozicích.

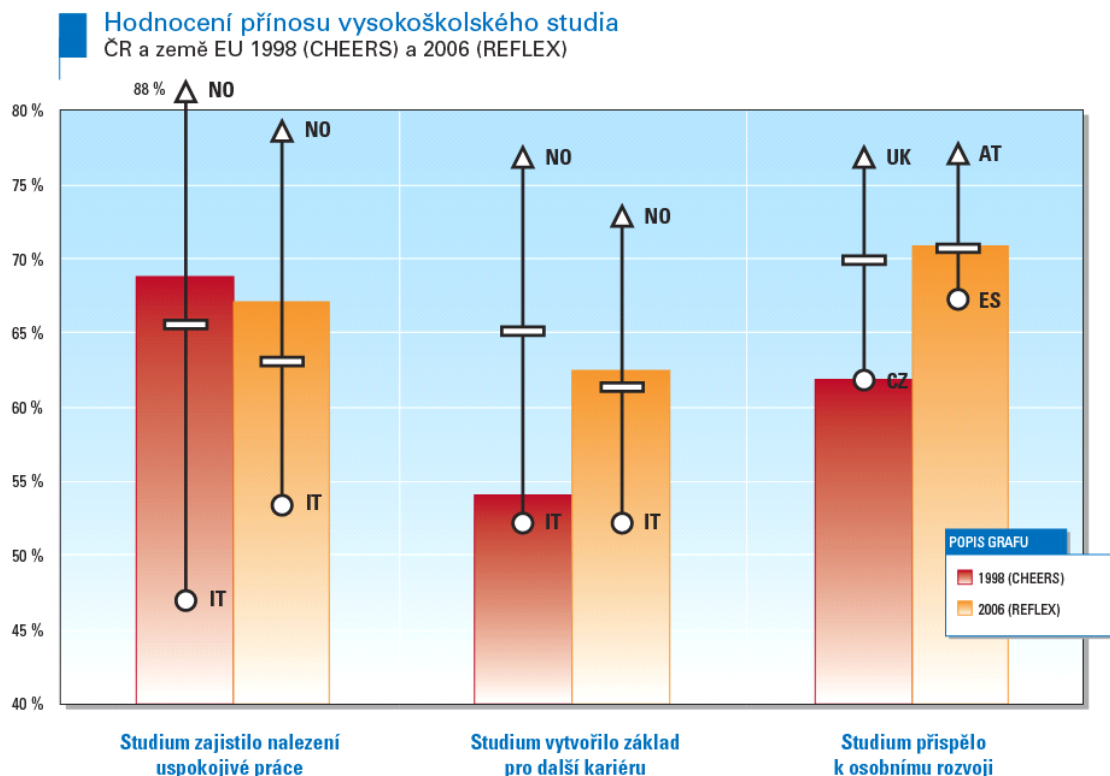
Změněné situaci odpovídá, že absolventi evropských vysokých škol snižují hodnocení významu studia pro nalezení odpovídajícího pracovního místa, a také hůře hodnotí rovněž význam vysokoškolského vzdělání pro další rozvoj své kariéry. V obou těchto otázkách a v obou výzkumech (1998 a 2006) dali shodně svým vysokým školám nejlepší známku v Evropě Norové a nejhorší naopak Italové. Protikladem klesajícího významu studia pro nalezení místa a rozvoj kariéry je vysoké a dokonce spíše dále rostoucí hodnocení jeho významu pro osobní rozvoj absolventů vysokých škol. Význam vysokoškolského vzdělání pro jejich osobní rozvoj přitom nespočívá pouze v tom, že jim v současných složitých podmínkách zprostředkovaně pomáhá při orientaci a nalezení práce, ale je podstatný rovněž pro jejich celkové postavení ve společnosti a vyrovnání se s dopady stále komplikovanějšího a rychleji se měnícího světa, hodnotových orientací a životních stylů.

Na absolventy českých vysokých škol působí jak zmiňované obecné tendence a jejich průmět do vývoje v České republice, tak i důsledky specifického vývoje českého vysokého školství v posledních 15 letech. Je třeba konstatovat, že celkově u nás došlo ke zřetelnému zlepšení hodnocení významu vysokoškolského studia, ovšem s důležitými strukturálními přesuny. Oslabuje se původně velice silná vazba vysokoškolského vzdělání na nalezení konkrétní práce, přestože tuto funkci hodnotí absolventi českých vysokých škol v evropském kontextu stále ještě poměrně vysoko. Zato se významně posiluje – na rozdíl od evropských tendencí – dříve spíše slabý význam, který absolventi přikládali studiu jako dobrému základu pro další rozvoj své profesní dráhy. Velice důležitý je rovněž podstatně rostoucí význam, který přikládají roli vysokoškolského vzdělání pro osobní rozvoj. V tomto ukazateli jsme se dokonce posunuli z posledního místa až na evropský průměr.

⁵ CHEERS je zkratka pro “*Careers after Higher Education: an European Research Study*” a výzkum zahrnul téměř 40 tisíc absolventů vysokých škol celkem ze 13 zemí.

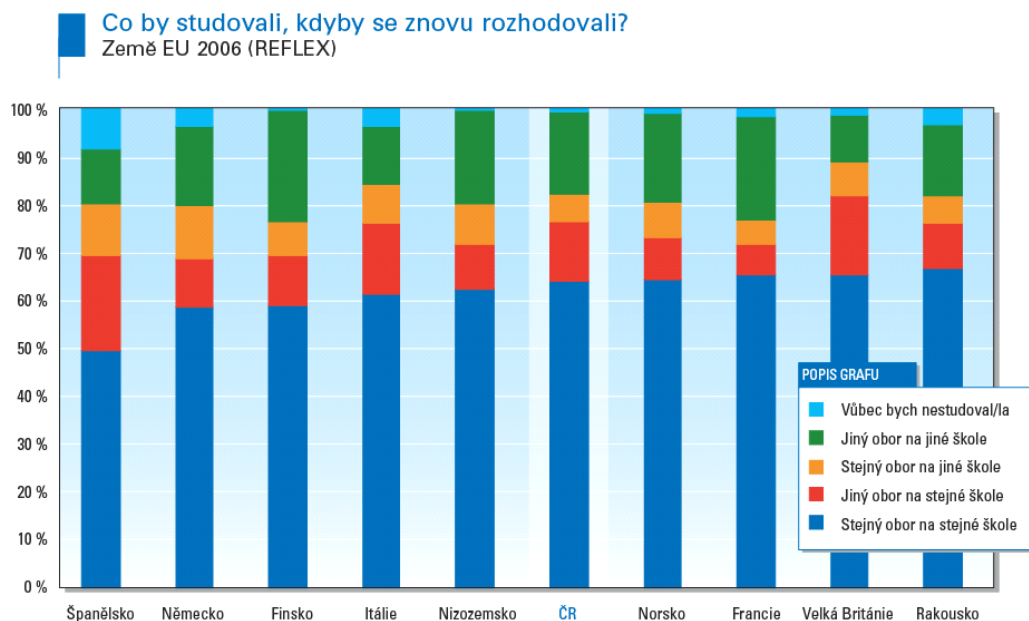
⁶ REFLEX je zkratka pro “*The Flexible Professional in the Knowledge Society: New Demands on Higher Education in Europe*” a výzkum zahrnuje přes 50 tisíc absolventů vysokých škol celkem z 15 zemí.

⁷ Z Výzkumu REFLEX jsou zatím k dispozici pouze předběžné výsledky deseti zemí (Česká republika, Finsko, Francie, Itálie, Německo, Nizozemsko, Norsko, Rakousko, Španělsko a Velká Británie).

Viditelně příznivější hodnocení významu vysokoškolského studia absolventy českých vysokých škol v roce 2006 oproti druhé polovině 90. let se promítlo ještě do další podstatné charakteristiky. Téměř dvě třetiny českých absolventů pět let po získání diplomu svého rozhodnutí studovat nelitují a neměnily by přitom volbu školy ani oboru studia. Těmito výsledky jsme se zařadili zhruba do evropského průměru, což přinejmenším nepotvrzuje názory, že je u nás výrazněji omezována svobodná volba studia. Spolu se severskými zeměmi máme také nejmenší, takřka zanedbatelný podíl absolventů, kteří by se pro vysokoškolské studium znovu vůbec nerozhodli. V tomto směru odlišné výsledky zaznamenalo především Španělsko, kde by jen méně než polovina absolventů opakovala stejnou volbu a navíc téměř 10% absolventů by raději nešlo studovat vůbec. Rovněž tento výsledek ukazuje na vzájemnou propojenost vztahů mezi objektivními ukazateli a subjektivním vnímání postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu.

Došlo však také k posunu vnímání toho, jaký obor vlastně absolventi vystudovali. Rozrůznění studia, které proběhlo v různé míře v celém rozvinutém světě, různé kombinace studijního zaměření a větší individualizace vzdělávacích cest totiž vedly k tomu, že zanedbatelná část absolventů nemůže jednoduše a jednoznačně zařadit své vzdělání do některé z oborových skupin. Mnohem častěji jde o profilaci, která se vymezuje na hranicích různých oborů a specializací.

K projevům souladu mezi objektivní situací a hodnocením absolventů patří i to, že absolventi vysokých škol v České republice patří společně s Nory a Rakušany mezi nejspokojenější se svou současnou prací. Dobré hodnocení si přitom udržují v obou sledovaných obdobích, tedy v roce 1998 i 2006. Ovšem jejich hodnocení toho, jak využívají získaných znalostí a dovedností z vysoké školy ve své práci, je průměrné a od roku 1998 se nezměnilo, přestože v jiných evropských zemích došlo ke značnému zlepšení.

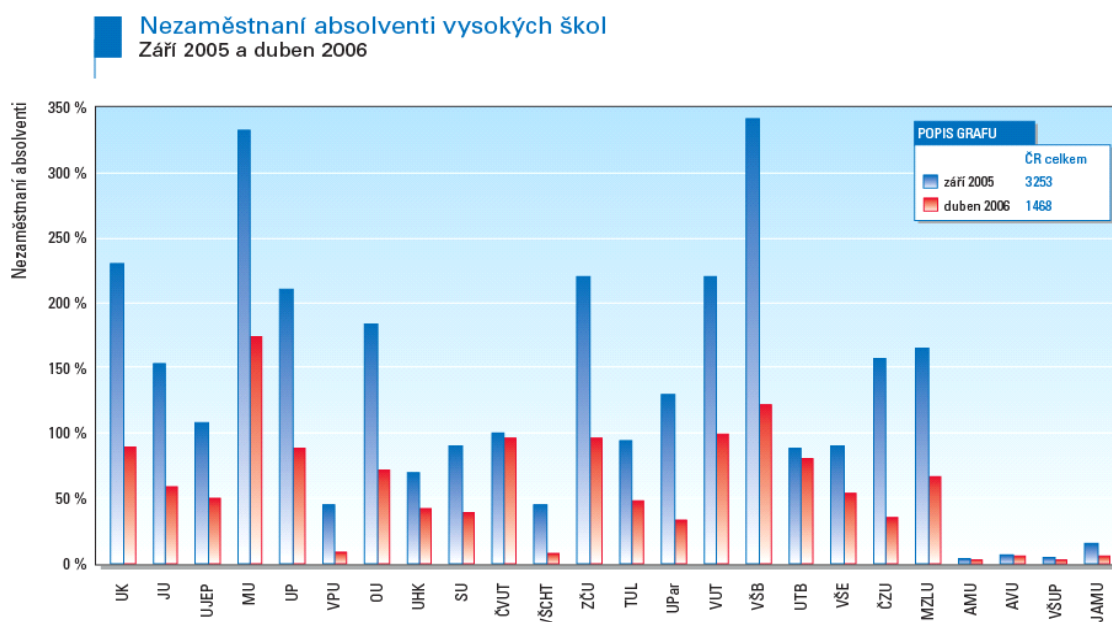
Rovněž v pojetí práce, kterou absolventi vykonávají, došlo k určitému posunu. Také v tomto případě se stále více objevují nová zaměstnání a pozice, které je obtížné vtěsnat do tradičních kategorií povolání či profesí a přiřadit k některému oboru vysokoškolského studia. V důsledku vzniku řady takto zaměřených firem označují absolventi například velice často svou profesi jako konzultant. Jeho odbornost zahrnuje zcela samozřejmě řadu tzv. přenositelných nebo měkkých kompetencí (komunikace a týmová práce, cizí jazyky a multikulturní kompetence, vystupování a prezentace, flexibilita a adaptabilita, pokročilá práce s ICT). Oborově jde o kombinaci znalostí a dovedností z celé řady společenských věd (ekonomie, právo, sociologie, psychologie apod.), často také v kombinaci s obory přírodovědnými nebo technickými. Můžeme říci, že problematičtější označování profesí je způsobeno tím, že náplň práce se u většiny pozic skládá z různorodých úkolů, často nesouvisejících s vystudovaným oborem. Typickým příkladem je profese projektový manager, u které jde o velmi podobné pracovní úkoly a povinnosti, ať už vede svůj projekt v chemické laboratoři, na archeologickém nalezišti, nebo v kanceláři při zpracování projektu pro EU. Ukazuje se, že i nově expandující profese jsou velmi často mezi tradičními kategoriemi – například webový designér je považován za IT specialistu a zároveň za výtvarníka či grafika.

První závěry výzkumu tedy ukazují, že absolventi vysokých škol v České republice jsou po pěti letech od absolutoria se svou celkovou situací na trhu práce a v zaměstnání o něco spokojenější než v průměru jejich kolegové z ostatních zemí Evropské unie. Oproti druhé polovině 90. let se rovněž zlepšilo jejich hodnocení získaného vysokoškolského vzdělání a směrem k ostatním rozvinutým zemím se posunulo také vnímání jeho rolí a funkcí. Absolventi vysokých škol v ČR většinou nelitují svého rozhodnutí studovat, a neměnili by ho ani z hlediska volby vysokoškolské instituce, ani oboru studia.

4. Nezaměstnanost absolventů vysokých škol a fakult v ČR

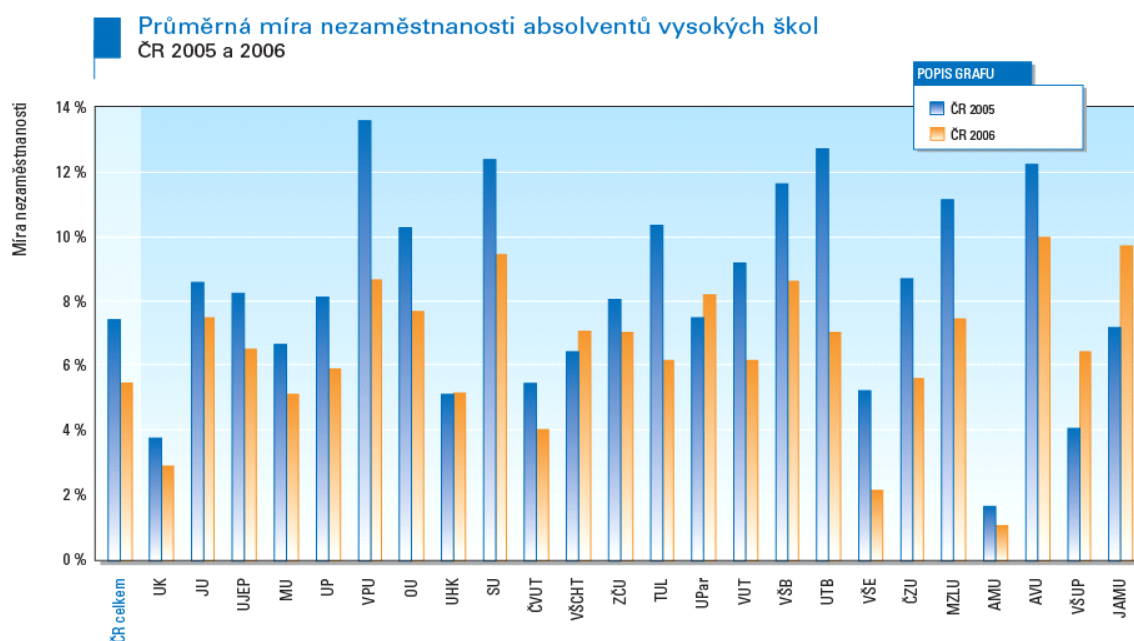
Problematiku uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu však nestačí analyzovat na celostátní úrovni, protože to neumožňuje hledat konkrétně cílená řešení. Je třeba se zabývat i údaji o jednotlivých vysokých školách a případně i jejich fakultách. Na základě dohody mezi ministerstvy práce a školství z druhé poloviny 90. let jsou na úřadech práce dvakrát ročně (vždy k 30. dubnu a k 30. září) sbírány údaje o počtech nezaměstnaných absolventů jednotlivých vysokých škol a fakult v ČR. Metodika sběru prošla několika úpravami a vylepšeními, takže ji lze zhruba od roku 2002 považovat za dostatečnou pro další zpracování.

Poslední údaje o počtech absolventů a nezaměstnaných absolventů vysokých škol a fakult v ČR obsahuje tabulka „Uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu“ na konci této zprávy. Uvádí počty nezaměstnaných absolventů jednotlivých vysokých škol. Čísla z dubna jsou pravidelně - obdobně jako u absolventů jiných stupňů škol - podstatně nižší (1468 nezaměstnaných absolventů vysokých škol v dubnu 2006) než zářijová (3253 nezaměstnaných absolventů vysokých škol v dubnu 2006). Je to dáno jak celkovou situací v nezaměstnanosti, která bývá v září vyšší a naopak v dubnu jednou z nejnižších, ale především příchodem nových absolventů škol na pracovní trh, z nichž část si ještě nestačila najít své první zaměstnání anebo si prostě jen prodloužila poslední prázdniny (již říjnová čísla jsou totiž zřetelně nižší). Počty nezaměstnaných absolventů českých veřejných vysokých škol tak během roku kolísají a pohybují se v řádů stovek, desítek, ale i jednotek, především v závislosti na velikosti školy.

Pro srovnávání situace na jednotlivých školách a fakultách je samozřejmě mnohem podstatnější ukazatel míry nezaměstnanosti, který je použit jako průměr z výsledků ze září 2005 a dubna 2006. Dlužno ovšem upozornit, že uváděné míry nezaměstnanosti se někdy přesněji označují jako míry neúspěšnosti, které jsou poněkud podhodnoceny. Vzhledem k tomu, že neexistuje statistika o počtu skutečně zaměstnaných absolventů jednotlivých škol a fakult, jsou mezi ně zařazováni všichni absolventi, tedy i ti, kteří z hlediska českého trhu práce zůstávají nadále ekonomicky neaktivní a nevstoupili na pracovní trh (například jsou na mateřské dovolené, odjeli do ciziny, dále studují apod).

Počet takto neaktivních absolventů se však v posledních letech stále zvyšuje především jako důsledek zavádění strukturovaného studia, v rámci kterého mnoho absolventů – bakalářů zůstává na vysoké škole a dále pokračuje ve studiu. Proto se ukazatel míry neúspěšnosti uměle snižuje, přestože to nemá zcela reálný podklad vyplývající ze změn na pracovním trhu. Jiné ekonomické rozborů totiž ukazují, že skutečná míra nezaměstnanosti nových absolventů vysokých škol (ve věku do 30 let) v posledních letech klesá jen velice zvolna k hodnotám kolem 5% a její poměr k celkové nezaměstnanosti v ČR zůstává spíše neměnný.

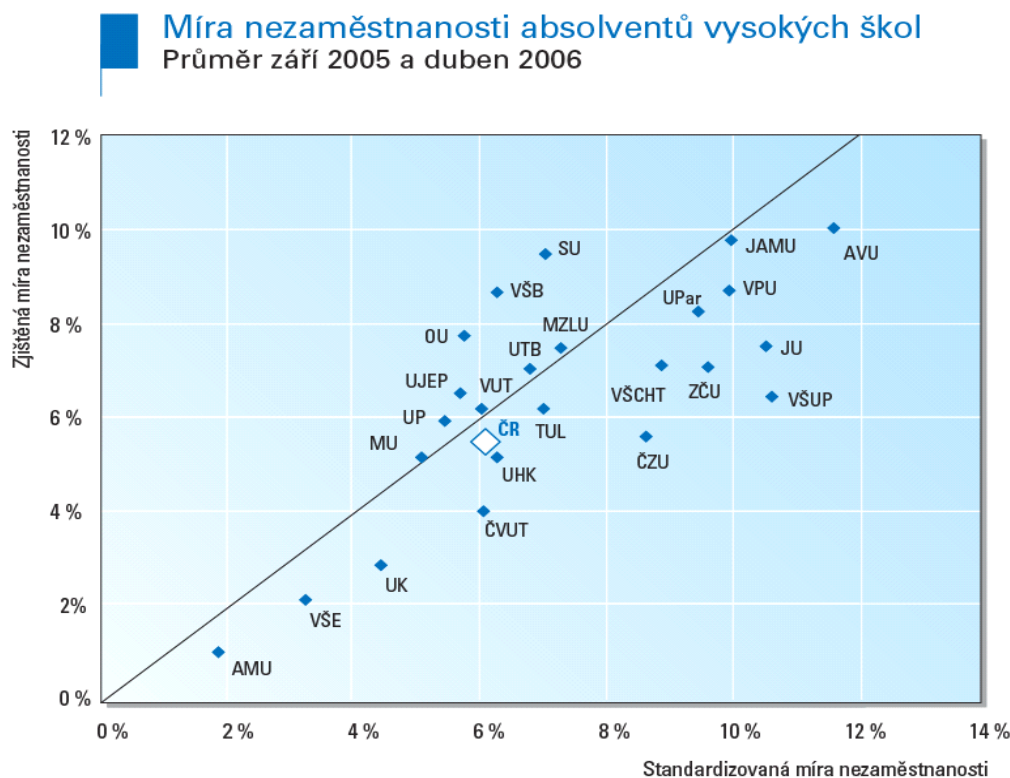

Korektní vyjádření ukazatele kvality a relevance vysokoškolského vzdělání z hlediska požadavků trhu práce vyžaduje vzít v úvahu, že absolventi jednotlivých škol nastupují na „regionální“ trhy práce, které jsou z hlediska pracovních příležitostí dosti rozdílné. I z mezinárodních srovnání je zřejmé, že míra „náročnosti“ pracovních trhů, na které absolventi přicházejí, má sama o sobě podstatný vliv na úroveň jejich zaměstnatelnosti, bez ohledu na to, jak kvalitní a relevantní vzdělání získali. Je tedy sice možné porovnávat rozdílnou skutečnou zaměstnatelnost absolventů jednotlivých škol, ale není správné podle zjištěné míry nezaměstnanosti jejich absolventů jednoduše srovnávat a hodnotit například pražské a ostravské školy.

Uvedené nedostatky odstraňuje vytvořený ukazatel standardizované míry nezaměstnanosti, která vyjadřuje, jaká by byla míra nezaměstnanosti absolventů, pokud by všichni přicházeli na stejně „náročný“ trh práce, odpovídající celkové průměrné situaci v České republice. Standardizovaná míra nezaměstnanosti tedy vychází z míry regionální koncentrace absolventů jednotlivých škol na různých „náročných“ pracovních trzích, zjišťované podle okresu jejich bydliště⁸. Regionální koncentrace absolventů jednotlivých škol je přitom ovlivněna řadou faktorů, od původního bydliště studentů až po regionálně rozdílné možnosti uplatnění v daném oboru. Proto je například zcela přirozené, že absolventi dvou vysokých škol, přestože působí ve stejném městě, nastupují na dosti rozdílné „náročné“ trhy práce a školy tedy mají zcela jiný poměr skutečné a standardizované míry nezaměstnanosti.

⁸ Nezaměstnaní absolventi jsou totiž hlášeni podle okresu svého bydliště na příslušném úřadu práce.

Porovnání obou měr nezaměstnanosti především ukazuje, že standardizovaná míra nezaměstnanosti všech vysokoškoláků je o něco vyšší, než zjištěná míra jejich nezaměstnanosti. Je tomu tak proto, že absolventi vysokých škol v České republice častěji hledají zaměstnání v regionech s příznivější (méně „náročnou“) situací na trhu práce. Dále je zřejmé, že standardizace skutečně vedla k relativnímu zvýšení míry nezaměstnanosti především u pražských škol (u různých škol ovšem různě) a naopak k jejímu snížení zvláště u vysokých škol na severní Moravě a částečně také v severozápadních Čechách.

Rozdíly mezi školami a fakultami ve standardizované míře nezaměstnanosti již do určité míry vypovídají o různé kvalitě a především relevanci poskytovaného vzdělání z hlediska pracovního trhu. Proto se v posledních letech v některých zemích pokoušeli o analýzy takových údajů. Čtyři pětiny ze všech (veřejných i soukromých) českých vysokých škol a fakult má nezaměstnanost svých absolventů mezi 2% až 10%. Zejména horní hranice uvedeného (decilového) rozpětí se v posledních letech spíše snižuje. Obdobný údaj o nezaměstnaných absolventech vysokých škol ve Velké Británii ukazuje, že nezaměstnanost absolventů 80% britských vysokých škol se pohybuje mezi 2,5% až 12,5%. Poměr mezi nejlepšími a nejhoršími školami je tedy srovnatelný jako u nás.

Soukromé vysoké školy mají v současnosti v České republice o něco lepší ukazatele zaměstnatelnosti absolventů než školy veřejné⁹. Může to být ovšem do značné míry způsobeno právě tím, že absolventi končí téměř výhradně pouze s bakalářským diplomem a mnozí z nich proto pokračují ve studiu na jiné (veřejné) vysoké škole a nevstupují vůbec na pracovní trh. Rozdíly mezi jednotlivými soukromými školami navzájem jsou ovšem naopak mnohem vyšší než je tomu u škol veřejných a čtyři pětiny z nich mají zaměstnatelnost svých absolventů mezi 0,8% až 12,3%. Ti také nastupují na podstatně méně „náročné“ trhy práce než absolventi veřejných vysokých škol.

Rozdělení fakult do typových skupin podle jejich oborového zaměření ukazuje, že nejlépe na tom jsou pedagogické a lékařské fakulty s nezaměstnaností zhruba kolem 5%, ale ani ostatní typy fakult na tom nejsou v průměru o mnoho hůře. Výjimku tvoří zemědělské fakulty, které mají zřetelně nejhorší průměrný ukazatel standardizované míry nezaměstnanosti přesahující 11%. Absolventi různých typů fakult se liší i podle průběhu své nezaměstnanosti krátce po opuštění školy. Například absolventi

⁹ Standardizovaná míra nezaměstnanosti činí u veřejných vysokých škol 6,2%, zatímco u soukromých vysokých škol 5,0%.

uměleckých fakult nacházejí práci již v září poměrně snadno, avšak do konce dubna následujícího roku jejich nezaměstnanost již příliš neklesá. Opakem jsou absolventi lékařských a právnických fakult, kteří ještě v září při hledání práce příliš úspěšní nejsou, ale v průběhu následujících měsíců se z hlediska zaměstnatelnosti stávají vůbec nejúspěšnějšími.

Zveřejněné údaje o zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol a fakult se mohou stát podstatným podkladem pro vysokoškolskou politiku, mají pochopitelně sloužit také vysokým školám, jejich rektorátům i děkanátům, při rozhodování o dalším vývoji škol a fakult. V neposlední řadě však mají pomoci samotným vysokoškolským studentům v rozhodování o jejich další orientaci a uchazečům o studium při výběru vysoké školy a fakulty, na kterou se chtějí hlásit. Již dnes je pochopitelně možné jim doporučit především instituce, které se umístily v pořadí na předních místech a jejichž vývoj nemá minusové charakteristiky. Uchazeče o vysokoškolské studium je ovšem na druhé straně třeba upozornit také na úskalí, která jsou spojena se studiem na institucích, jejichž pořadí je opravdu vysoké a navíc mají negativní vývojový trend. Rozhodování uchazečů o studium pochopitelně ovlivňuje mnoho různých kritérií, ale zaměstnatelnost absolventů by se měla stát jedním z nich.

Vysvětlivky k tabulce:

Abs 05 = Absolventi vysokých škol, kteří během kalendářního roku 2005 ukončili studium (úspěšně vykonali poslední státní zkoušku).

Nez 9/05, Nez 4/06 = Nezaměstnaní absolventi vysoké školy jsou uchazeči o práci registrovaní na úřadu práce k 30.9.2005 a k 30.4.2006, kteří úspěšně ukončili školu v předchozím roce.

MN = Míra nezaměstnanosti nebo přesněji **míra neúspěšnosti** absolventů vysokých škol na pracovním trhu je podílem průměrného počtu nezaměstnaných ze září 05 a dubna 06 k počtu všech absolventů vysoké školy 2005 (mezi všemi absolventy škol jsou však nejen zaměstnaní a nezaměstnaní, ale například také ti, kteří pokračují ve studiu, odjeli do zahraničí nebo jsou doma s dětmi).

SMN = Standardizovaná míra nezaměstnanosti/neúspěšnosti bere v úvahu rozdílnou "problémovost" regionálních trhů práce na něž absolventi vysokých škol vstupují. Jinak řečeno ukazatel vyjadřuje v jaké situaci by absolventi byli, pokud by všichni nastupovali na stejně "problémový" pracovní trh a ukazatel tedy více charakterizuje danou školu/fakultu.

Pořadí = Pořadí seřazuje vysoké školy a fakulty podle úrovně standardizované míry nezaměstnanosti. Na prvních místech se umísťují ty, jejichž absolventi jsou na tom nejlépe, na posledních naopak ty, jejichž absolventi jsou na tom nejhůře.

Vývoj = Vývoj ukazuje, jak se standardizovaná míra nezaměstnanosti absolventů jednotlivých škol a fakult měnila v posledních pěti letech. U institucí s ++ dochází k nejpříznivějšímu vývoji a tedy k největšímu poklesu míry nezaměstnanosti, u institucí s -- se situace naopak zhoršuje. U škol/fakult, které nemají alespoň tříletou časovou řadu, není ukazatel vývoje uveden.

Poznámka: V tabulce nejsou uvedeny úplně všechny vysoké školy a fakulty, protože u několika málo z nich chybí údaje, nebo jsou příliš nové (například některé soukromé školy) a jejich absolventi na pracovní trh ještě nevstoupili.

Uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu

Absolventi 2005 a nezaměstnaní 2005-06 podle vysokých škol a fakult v ČR

Název školy/fakulty	Abs 05	Nez 9/05	Nez 4/06	MN	SMN	Pořadí	Vývoj
Vysoké školy	44062	3253	1468	5,4%	5,9%	73	+
UK Praha	5694	230	89	2,8%	4,3%	41	+
1. lékařská fakulta	469	31	7	4,1%	6,1%	76	+
3. lékařská fakulta	201	14	2	4,0%	6,7%	91	+
2. lékařská fakulta	174	13	4	4,9%	7,0%	95	+
Lékařská fakulta Plzeň	212	18	7	5,9%	8,2%	115	+
Lékařská fakulta HK	208	11	1	2,9%	3,4%	30	--
Farmaceutická fakulta	174	5	2	2,0%	2,8%	21	-
Filozofická fakulta	906	18	13	1,7%	2,9%	23	++
Právnícká fakulta	468	22	7	3,1%	4,5%	47	0
Fakulta sociálních věd	513	16	9	2,4%	3,2%	27	+
Fakulta humanitních studií	235						
Katolická teologická fakulta	65	1	1	1,5%	1,9%	9	++
Evangelická teologická fakulta	106	4	1	2,4%	4,2%	39	++
Husitská teologická fakulta	118	10	3	5,5%	8,0%	111	-
Přírodovědecká fakulta	604	26	10	3,0%	4,5%	46	0
Matematicko-fyzikální fakulta	308	5	2	1,1%	1,5%	6	-
Pedagogická fakulta	539	14	12	2,4%	4,6%	51	+
Fak. tělesné vých. a sportu	394	13	2	1,9%	2,2%	14	++
JU České Budějovice	1408	153	59	7,5%	10,5%	138	+
Fakulta zdravotně sociální	299	21	3	4,0%	4,9%	55	+
Zemědělská fakulta	454	82	28	12,1%	17,7%	156	0
Fakulta teologická	102	7	3	4,9%	6,5%	86	--
Biologická fakulta	128	5	4	3,5%	5,2%	56	--
Pedagogická fakulta	421	38	21	7,0%	9,5%	127	+
Celoškolská pracoviště	4						
UJEP Ústí n. L.	1243	108	50	6,4%	5,6%	66	+
Fakulta pedagogická	596	25	13	3,2%	3,0%	26	+
Fakulta soc. ekonomická	394	47	26	9,3%	7,1%	98	--
Fakulta živ. prostředí	152	27	6	10,9%	9,7%	132	+
Fakulta užitého umění a designu	33						
Celoškolská pracoviště	68	5	2	5,1%	7,7%	103	+
MU Brno	5124	332	174	4,9%	4,9%	54	0
Lékařská fakulta	439	25	9	3,9%	3,7%	31	-
Filozofická fakulta	821	53	42	5,8%	6,1%	78	0
Právnícká fakulta	610	68	16	6,9%	6,7%	90	+
Fakulta sociálních studií	365	10	8	2,5%	2,6%	19	+
Přírodovědecká fakulta	582	31	18	4,2%	4,2%	38	+
Fakulta informatiky	352	16	15	4,4%	4,7%	52	-
Pedagogická fakulta	1212	70	41	4,6%	4,4%	43	-
Fakulta sportovních studií	224						
Fakulta ekonomicko-správní	519	38	13	4,9%	4,4%	44	0
UP Olomouc	2511	210	88	5,9%	5,5%	63	+
Lékařská fakulta	379	32	7	5,1%	4,2%	37	0
Filozofická fakulta	639	46	25	5,6%	5,5%	64	+
Právnícká fakulta	158	22	6	8,9%	8,4%	118	--
Cyriometodějská teologická fakulta	188	16	7	6,1%	5,3%	59	0
Přírodovědecká fakulta	293	26	17	7,3%	6,7%	88	+
Pedagogická fakulta	665	58	18	5,7%	5,2%	57	0
Fakulta tělesné kultury	189	10	8	4,8%	4,5%	48	+
VFU Brno	311	45	9	8,7%	9,9%	134	+
Fakulta veter. lékařství	100	32	8	20,0%	22,5%	157	0
Fakulta veter. hygieny a ekol.	97	11	1	6,2%	7,8%	109	+
Farmaceutická fakulta	114	2	0	0,9%	0,7%	2	++
OU v Ostravě	1659	184	72	7,7%	5,8%	69	+
Fakulta zdravotně sociální	247	37	4	8,3%	6,3%	81	+
Fakulta filozofická	352	48	19	9,5%	7,1%	99	-
Fakulta přírodovědecká	250	54	23	15,4%	11,3%	144	+
Fakulta pedagogická	750	42	25	4,5%	3,4%	29	+
Celoškolská pracoviště	60	3	1	3,3%	2,9%	25	++
Univerzita Hradec Králové	1081	70	42	5,2%	6,3%	82	-
Pedagogická fakulta	738	49	25	5,0%	6,1%	79	0
Fakulta informatiky a managementu	343	21	17	5,5%	6,6%	87	--
SU Opava	682	90	39	9,5%	7,0%	97	+
Filozof.-přírodověd. fakulta	342	28	21	7,2%	5,8%	71	+
Obchodně podnikatelská fakulta	317	57	16	11,5%	8,1%	113	+
Celoškolská pracoviště	23	5	2	15,2%	10,7%	140	-
ČVUT Praha	2420	100	96	4,0%	6,1%	75	+
Fakulta stavební	748	22	25	3,1%	4,5%	49	+
Fakulta strojní	394	30	19	6,2%	9,5%	128	+
Fakulta elektrotechnická	641	27	27	4,2%	6,3%	83	+
Fakulta dopravní	241	10	13	4,8%	8,0%	112	++
Fakulta jaderného a fyz. inž.	126	3	4	2,8%	2,5%	16	-
Fakulta architektury	206	7	3	2,4%	4,3%	40	+
Celoškolská pracoviště	64						
VŠCHT Praha	373	45	8	7,1%	8,9%	123	0
Fakulta chemické technologie	86	11	2	7,6%	11,2%	142	+
Fakulta technol. a ochr. prost.	46	4	0	4,3%	6,1%	77	++
Fakulta potravní a biochem. tech.	147	27	4	10,5%	11,6%	147	+
Fakulta chemicko-inženýrská	53	3	2	4,7%	6,8%	93	++
Celoškolská pracoviště	41						

Název školy/fakulty	Abs 05	Nez 9/05	Nez 4/06	MN	SMN	Pořadí	Vývoj
ZČU Plzeň	2235	220	96	7,1%	9,6%	129	0
Fakulta strojní	125	14	4	7,2%	9,6%	131	+
Fakulta elektrotechnická	438	40	8	5,5%	6,8%	92	++
Fakulta právnická	248	26	12	7,7%	10,8%	141	--
Fakulta humanit. studií	441	52	31	9,4%	12,7%	150	-
Fakulta pedagogická	476	36	29	6,8%	9,6%	130	-
Fakulta ekonomická	292	29	6	6,0%	7,7%	107	0
Fakulta aplikovaných věd	190	13	2	3,9%	5,8%	68	+
Celoškol. pracoviště	25						
TU Liberec	1148	94	48	6,2%	7,0%	96	+
Fakulta strojní	181	11	2	3,6%	4,3%	42	+
Fakulta mechatroniky a MISD	49	6	1	7,1%	8,4%	117	++
Fakulta hospodářská	278	22	13	6,3%	6,9%	94	-
Fakulta textilní	290	30	24	9,3%	10,4%	137	+
Fakulta pedagogická	332	23	8	4,7%	5,4%	61	+
Fakulta architektury	18	2	0	5,6%	9,8%	133	++
Univerzita Pardubice	1127	130	33	7,2%	8,3%	116	0
Fakulta humanitních studií	137						
Fakulta chemicko-technologická	195	27	4	7,9%	8,1%	114	+
Fakulta ekonomicko-správní	405	65	21	10,6%	12,5%	149	-
Dopravní fakulta Jana Pernera	321	20	5	3,9%	4,4%	45	-
Celoškol. pracoviště	69	15	3	13,0%	17,0%	155	--
VUT v Brně	2863	220	99	5,6%	5,4%	62	+
Fakulta stavební	473	32	9	4,3%	4,0%	35	++
Fakulta strojní	689	62	24	6,2%	6,2%	80	+
Fakulta elektrotech. a kom. tech.	599	44	25	5,8%	5,5%	65	-
Fakulta informačních technologií	292						
Fakulta chemická	111	14	3	7,7%	7,7%	104	+
Fakulta architektury	137	6	2	2,9%	2,9%	24	+
Fakulta výtvarných umění	79	5	2	4,4%	4,7%	53	0
Fakulta podnikatelská	483	57	34	9,4%	9,1%	125	+
VŠB - TU Ostrava	2677	341	122	8,6%	6,3%	84	+
Fakulta stavební	116	14	3	7,3%	5,3%	60	--
Fakulta bezp. inženýrství	103	5	0	2,4%	1,7%	7	++
Fakulta strojní	487	33	16	5,0%	3,8%	32	+
Fakulta elektrotech. a inform.	289	25	6	5,4%	3,9%	34	++
Hornicko-geologická fakulta	378	60	23	11,0%	7,3%	101	0
Fakulta metalurgie a mat.inž.	186	29	11	10,8%	7,5%	102	+
Fakulta ekonomická	1118	175	63	10,6%	8,0%	110	+
UTB ve Zlíně	1436	88	81	5,9%	5,7%	67	-
Fakulta technologická	364	36	14	6,9%	6,7%	89	+
Fakulta manag. a ekonom.	734	52	66	8,0%	7,7%	108	--
Fakulta multimed. komunikací	238						
Celoškol. pracoviště	100						
VŠE v Praze	3303	90	54	2,2%	3,2%	28	+
Fakulta financí a účetnictví	491	15	5	2,0%	2,6%	18	++
Fakulta mezinárodních vztahů	963	22	14	1,9%	2,6%	20	0
Fakulta podnikohospodářská	866	26	15	2,4%	3,8%	33	+
Fakulta informatiky a statistiky	360	4	3	1,0%	1,9%	11	+
Fakulta národohospodářská	326	13	7	3,1%	5,2%	58	+
Fakulta managementu	297		0	0,0%	0,0%	1	++
ČZU Praha	1704	157	35	5,6%	8,6%	122	++
Fakulta provozní ekonomická	750	62	14	5,1%	7,7%	106	++
Agonomická fakulta	520	31	11	4,0%	5,8%	70	+
Technická fakulta	214	26	3	6,8%	11,4%	145	++
Lesnická fakulta	192	30	5	9,1%	14,4%	153	+
Celoškol. pracoviště	28	6	1	12,5%	14,8%	154	++
MZLU Brno	1554	165	67	7,5%	7,3%	100	+
Provozní ekonomická fakulta	627	41	18	4,7%	4,5%	50	+
Agonomická fakulta	307	58	25	13,5%	13,1%	152	0
Lesnická a dřevařská fakulta	389	35	13	6,2%	6,4%	85	++
Zahrad.fakulta Lednice n.Mor.	231	31	11	9,1%	8,5%	120	-
AMU Praha	320	4	3	1,1%	1,9%	10	0
Hudební fakulta	117	3	0	1,3%	2,1%	13	++
Divadelní fakulta	89	0	2	1,1%	1,2%	5	--
Fakulta filmová a televizní	114	1	1	0,9%	2,2%	15	--
AVU Praha	65	7	6	10,0%	11,6%	146	-
VŠU v Praze	62	5	3	6,5%	10,6%	139	--
JAMU Brno	113	16	6	9,7%	10,0%	135	0
Hudební fakulta	52	7	2	8,7%	7,7%	105	--
Divadelní fakulta	61	9	4	10,7%	11,9%	148	--
Bankovní institut	340	2	2	0,6%	1,2%	4	
Evropský polytechnický institut	144	18	8	9,0%	8,5%	121	++
Vysoká škola hotelová v Praze 9	326	17	8	3,8%	6,0%	74	-
Vysoká škola finanční a správní	384	4	7	1,4%	1,8%	8	
Vysoká škola Karlovy Vary	110	11	8	8,6%	9,5%	126	--
ŠKODA AUTO a.s. VŠ	51	1	4	4,9%	11,3%	143	--
Lit. akademie (Soukr. VŠ J. Škv.)	7		1	7,1%	8,9%	124	
Vysoká škola podnikání	159	19	9	8,8%	5,9%	72	++
Inst. rest. a konzervač. technik	20						
Vysoká škola aplik. práva	118	10	4	5,9%	8,5%	119	
Vysoká škola v Plzni	88	11	2	7,4%	10,0%	136	
University of New York in Prague	86	2	0	1,2%	2,5%	17	0
VŠ manaž. informatiky a ekon.	6						
VŠ mezinárodních a veř. vztahů	60						
Středočeský vysokoškolský institut	39		2	2,6%	2,8%	22	-
Soukr. VŠ ekonomických studií	93	1	0	0,5%	0,7%	3	
Vysoká škola obchodní v Praze	52	1	14	14,4%	27,8%	158	
AKADEMIE STING	140	8	4	4,3%	4,1%	36	--
Pražský technologický institut	11						
VŠ veř. správy a mezinár. vztahů	76						
Vysoká škola J. A. Komenského	506						
Vysoká škola K. Engliš v Brně	68	12	8	14,7%	13,0%	151	
Anglo-americká vysoká škola	54	1	1	1,9%	2,1%	12	
Pražská VŠ psychosoci. studií	11						